

Centrul Pentru Reproiectarea
Curriculum-Ului

Să facem educația mai relevantă

Reproiectarea curriculum-ului pentru Educația Secolului 21

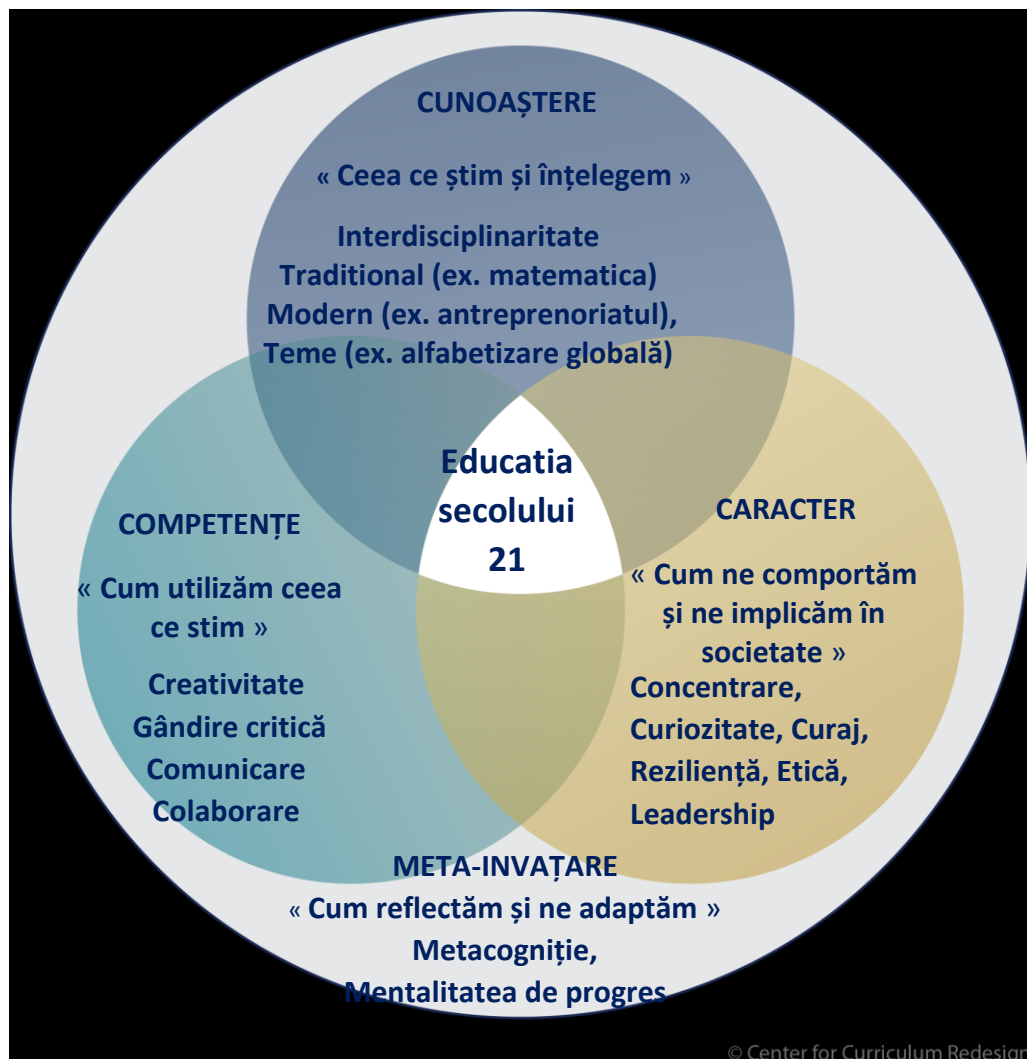
Cartea albă a fondatorului Centrului pentru
reproiectarea curriculum-ului

www.curriculumredesign.org

© Charles Fadel / Centrul pentru reproiectarea curriculum-ului – 2015 Toate drepturile rezervate.

În secolul 21 umanitatea trebuie să facă față multiplelor provocări la nivel social (schimbări climatice, instabilitate financiară), economic (mondializare, inovare) cât și individual (locuri de muncă, aspirația spre fericire). Creșterea tehnologică exponențială complică și mai mult problemele prin automatizarea tot mai extinsă și externalizarea sarcinilor, ceea ce produce perturbări în societate. În acest context, educația rămâne în urma curbei progresului tehnologic¹ așa cum s-a întâmplat în timpul Revoluției industriale.

Ultimele modificări majore ale curriculum-ului² au avut loc la sfârșitul anului 1800 ca răspuns la creștere bruscă a nevoilor de capital social și uman. Pe măsură ce lumea secolului XXI seamănă din ce în ce mai puțin cu cea din trecut, re-proiectare majoră a programelor de învățământ au întârziat, accentuând profunzimea și versatilitatea. La nivel mondial curricula a fost deseori modificată, desigur, uneori în mare măsură, dar niciodată nu a fost profund re-proiectată pentru toate dimensiunile educației: cunoștințe, abilități, caracter și meta-învățare. Adaptarea curriculei la nevoile secolului XXI înseamnă revizuirea fiecărei dimensiuni și interacțiunea lor:

¹ Goldin, C. & Katz, L. (2009). *The race between education and technology*. Harvard University Press.

² De asemenea cunoscute ca "standard", "programme" etc., în funcție de țară.

- **CUNOAȘTERE : Ceea ce știm și înțelegem**

Cunoașterea este dimensiunea cea mai accentuată în viziunea tradițională a curriculumului și a conținuturilor. Cu toate acestea, odată cu creșterea cunoștințelor colective, curriculum-ul nu a menținut cu succes, pasul. Curriculumul actual nu este adesea relevant nici pentru studenți (fapt reflectat adesea în neimplicarea lor și lipsa motivației pentru învățare), nici pentru nevoile sociale și economice. Din această cauză există o nevoie profundă de a regândi semnificația și aplicabilitatea *a ceea ce este de predat* și în același timp, de a găsi un echilibru între teorie și practică.

Disciplinele tradiționale (matematica, științele, limbile materne și străine, științele sociale, artele etc.) sunt, desigur, esențiale. Decizii dificile trebuie însă luate cu privire la ce trebuie lăsat mai la urmă, pentru a permite concentrarea pe tematici mai adecvate (de exemplu, în matematică, mai multe statistici & probabilități și mai puțin trigonometrie), stimulând concomitent prin acestea cultivarea celorlalte trei dimensiuni (Abilități, Caracter, Meta-învățare). Discipline moderne (cum ar fi tehnologia și inginerie, mass-media, antreprenoriatul și afacerile, finanțele personale, bunăstarea, sistemele sociale etc.) răspund cerințelor prezente și viitoare și de aceea ele trebuie să fie introduse ca o parte normală a curriculum-ului, nu ca activități auxiliare sau opționale.

Interdisciplinaritatea este un mecanism puternic de legare între disciplinele tradiționale și moderne și practicile care au impact și accentuează transferul către cele trei dimensiuni : abilități, caracter și meta-învățare. Abordarea interdisciplinară a cunoștințelor va ajuta elevii să facă conexiuni între concepte, facilitând învățarea de profunzime.

Temele importante pentru societatea contemporană ar trebui să fie împletite în toate disciplinele, atât moderne, cât și tradiționale. Acestea includ alfabetizarea globală, alfabetizarea cu privire la mediu, alfabetizarea comunicării, alfabetizarea digitală, gândirea sistemică și gândirea de proiectare.

Pentru a lua aceste decizii dificile de reproiectare, fiecare disciplină va trebui să ia în considerare cele trei domenii prezentate mai jos (folosind matematica ca exemplu) :

- (1) Concepte (de ex. rata schimbării) și meta-concepte (de ex. dovada/proba) care sunt adesea transferabile și către alte discipline,
- (2) Procese (de ex. formularea întrebărilor în matematică), metode (de ex. raționamentul proporționalității) și instrumente (de ex. tabla înmulțirii)
- (3) Ramuri (de ex. matematica discreta), subiecte (de ex. teoria jocurilor) și subiecte (de ex. Dilema prizonierului).

Valoarea fiecărei discipline derivă din trei surse:

- Valoarea **practică** : de care elevii vor avea nevoie zilnic în viețile lor, precum și pentru multe dintre locurile de muncă ale viitorului ; acest aspect trebuie evidențiat prin intermediul conceptelor prezentate mai sus.
- Valoarea **cognitivă** - studierea fiecărei discipline pentru a vedea în ce măsură poate ea îmbunătăți abilitățile, caracterul și meta-învățarea. Adesea aceasta este forța motrice care pune accentul pe anumite discipline ale curriculum-ului (cum ar fi ideea că matematica îmbunătățește gândirea critică). Acest model de învățare de bază trebuie să

fie examinat empiric pentru diferite discipline și competențe, iar curriculumul trebuie aliniat în consecință.

- Valoare **emoțională**: orice disciplină are atât frumusețe interioară, cât și putere implicită pentru a ajuta înțelegerea lumii. Acest lucru ar trebui subliniat ca o realizare a speciei umane și poate servi ca o sursă de motivație pentru elevi. Trebuie să fim atenți să evităm ideea că frumusețea unei discipline apare numai după ce aspectele practice și cognitive au fost predate, pentru că toate cele trei aspecte trebuie învățate simultan, de-a lungul întregii școlarități.

Abilități³ : *Cum utilizăm ceea ce știm*

Abilitățile de ordin superior (cum ar fi cei „4 C”- creativitate, gândire critică, comunicare, colaborare, cunoscute și sub denumirea de „Aptitudinile secolului XXI”⁴) sunt esențiale pentru însușirea profundă a cunoștințelor, precum și pentru demonstrarea înțelegerii prin performanța dovedită⁵. Cu toate acestea curriculum-ul este deja supraîncărcat de conținut, ceea ce îngreunează studenții în a dobândi (și profesorii pentru a preda) aceste abilități. În plus, există o lipsă de sprijin pentru educatori în combinarea de cunoștințe și abilități în pedagogii robuste și experiențe de învățare mai profunde.

Și totuși există un consens global rezonabil cu privire la competențele de nivel maxim⁶ și la modul în care diferite metode pedagogice (cum ar fi proiectele) pot influența achiziționarea acestora.

Caracter: *Cum ne comportăm și ne implicăm în societate*

Din ce în ce mai mult, nevoia de dezvoltare a calităților dincolo de cunoștințe și abilități este evidențiată în întreaga lume. În general, sunt prezentate trei obiective în ceea ce privește educația caracterului, care permit :

- Construirea unei baze pentru învățarea pe tot parcursul vieții ;
- Sprijinirea relațiilor de succes la domiciliu, în comunitate și la locul de muncă ;
- Dezvoltarea valorilor și virtuților personale pentru participarea durabilă într-o lume globalizată.

Această dimensiune are un set de termeni foarte diferiți în sfere diferite, făcând consensul dificil. Dimensiunea caracterului cuprinde toți termenii de : agenție, atitudine, comportament, credință, dispoziție, mentalitate, personalitate, temperament, valoare socială și abilitate emoțională, abilitate non-cognitivă și abilitate de finețe⁷. Caracterul, deși uneori încărcat cu conotații non-educaționale, este totuși un termen concis și cuprinzător care este recunoscut de către toate culturile.

Centrul pentru re proiectarea curriculum-ului a sintetizat mai mult de 32 de cadre de analiză, cercetări și feedback⁸ din toată lumea, pentru a ajunge la cele șase calități esențiale ale

³ Nu există un cuvânt cu același sens în toate limbile, pentru a acoperi sensul de "abilități", ceea ce a condus la un compromis. Poate fi "competență", "a ști să faci (savoir-faire)", "experiență (proficiencies)" etc.

⁴ Trilling, B. & Fadel, C. (2009). 21st Century Skills. Wiley — www.21stcenturyskillsbook.com

⁵ The Conference Board's "Are they really ready to work?"; AMA "Critical skills survey"; PIAAC program (OECD); etc.

⁶ <http://www.oecd.org/skills/piaac/mainelementsofthesurveyofadultskills.htm>

⁷ Ultimele două nu trebuie utilizate, deoarece conotațiile lor pot fi înșelătoare

⁸ Incluzând mai mult de 500 de profesori

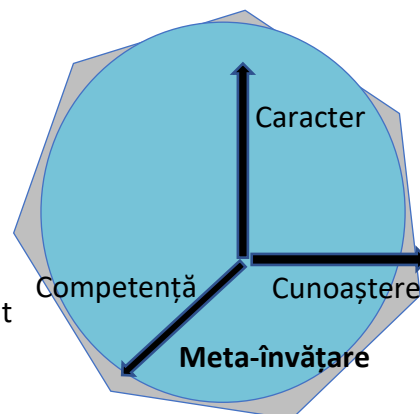
caracterelor, fiecare cuprinzând o largă gama de termeni înrudiți. Aceste calități sunt: mindfulness (concentrare, conștiință), curiozitate, curaj, reziliență (capacitatea de a se recupera rapid din dificultăți), etică și conducere, în care toate celelalte calități și concepte pot fi integrate.

Formarea caracterului este probabil să se întâmple și în activități extrașcolare, cum ar fi sport, cercetășie, excursii, aventuri etc., care sporesc provocarea.

Calitățile esențiale	Calități asociate conceptelor (lista neexhaustivă)
Conștiință	Înțelepciune, conștientizare auto-conștientizare, auto-gestionare, auto-actualizare, observație, reflecție, compasiune, recunoștință, empatie, atenție, creștere, viziune, perspecacitate, calm, fericire, prezență, autenticitate, ascultare, partajare, interconectare, interdependentă, unicitate, acceptare, frumusețe, sensibilitate, răbdare, liniște, echilibru, spiritualitate, existențialitate, conștiință socială, conștiință multiculturală etc.
Curiozitate	Spirit deschis, explorare, pasiune, autonomie, motivație, inițiativă, inovație, entuziasm, minune, apreciere, spontaneitate etc
Curaj	Bravură, determinare, forță, încredere, asumarea riscurilor, persistență, rezistență, spirit, optimism, inspirație, energie, vigoare, râvnă, umor fin, umor etc.
Reziliență	Perseverență, tărie de caracter, tenacitate, ingeniozitate, îndrăzneală, autodisciplină, efort, diligență, angajament, autocontrol, respect de sine, încredere, stabilitate, adaptabilitate, gestionarea ambiguității, flexibilitate, feedback etc.
Etică	Benevolență, umanitate, integritate, respect, dreptate, corectitudine, imparțialitate, bunătate, altruism, incluziune, toleranță, acceptare, loialitate, onestitate, sinceritate, autenticitate, fiabilitate, decență, considerație, iertare, virtute, dragoste, ajutor, generozitate, caritate, devotament, apartenență, spirit civic, cetățenie, egalitate etc.
Leadership	Responsabilitate, dezinteres, încredere, îngrijire, altruism, smerenie, modestie, abilități de relaționare, auto-reflecție, inspirație, organizare, delegare, îndrumare, angajament, eroism, carismă, urmărire, participare, rol principal, centrat pe rezultat, focus, centrat pe obiectiv, precizie, execuție, eficiență, negociere, consecvență, socializare, inteligență socială, diversitate, decor etc.

Meta-învățare : Cum reflectăm și ne adaptăm

A patra și ultima dimensiune a cadrului CCR le cuprinde și le depășește pe celelalte trei. Meta-învățarea descrie procesele prin care se poate ajusta și reflecta asupra învățării cuiva. Aceasta include atât metacunoașterea (capacitatea de a prezice, monitoriza și evalua învățarea), cât și însușirea unei mentalități de progres.

Meta-învățarea este esențială pentru formarea obiceiurilor de învățare pe termen lung, învățarea celorlalte trei dimensiuni și asigurarea transferului cunoștințelor, dincolo de contextul lor inițial.

În acest sens, elevii cei mai de succes sunt adesea angajați într-un cerc productiv și virtuos de meta-învățare. Încurajarea explicită a acestei dimensiuni poate susține într-adevăr elevii în toate domeniile învățării, în timpul vieții lor active și de-a lungul carierei profesionale. Este cu atât mai important să consolidăm această dimensiune, cu cât lumea contemporană cere indivizilor să poată să se adapteze din ce în ce mai mult și mai repede.

Exigentele educației secolului 21

Istoric vorbind, inerția este un factor care a influențat în mod tradițional dezvoltarea curriculum-ului, cel puțin la nivel de politică și având în vedere dinamica umană. Pentru politicile la nivel de sistem, majoritatea țărilor se confruntă cu o instabilitate ciclică, ceea ce face imposibilă orice formă de inovație ambițioasă, din cauza lipsei de continuitate și a eliminării conținutului învechit. În ceea ce privește dinamica umană, deciziile sunt luate de experți relativ izolați de nevoile lumii reale (și de utilizatorii acestor chestiuni), progresând prea des printr-o abordare incrementală (denotând o schimbare prea mică, pozitivă sau negativă într-o variabilă cantitativă sau între-o funcție), uneori chiar prea colegială. Aici se află valoarea fundamentală pentru toate jurisdicțiile Centrului pentru re proiectarea curriculum-ului: acesta este independent de politicile locale, conștient de prejudecăți, dogme și presiuni de grup.

Până de curând, transformările în educație se bazau pe răspunsul la întrebare "cum?", lucru lăudabil, de altfel. Dar s-a făcut foarte puțin pe direcția "CE?" Educația are mare nevoie de un curriculum inovator, adaptat nevoilor studenților și societăților din secolul XXI. Este relevantă educația în contextul secolului XXI? Educăm noi studenții să fie versatili într-o lume cu provocări în creștere?

Centrului pentru re proiectarea curriculum-ului abordează această întrebare fundamentală despre ce trebuie să învețe studenții din secolul XXI și intenționează să-și răspândească recomandările și cadrele sale în întreaga lume. CCR reunește ONG-uri, asociații, jurisdicții, instituții academice și fundații.

Alătură-ni-te în această aventură captivantă.

Charles Fadel
Fondatorul și președintele
Centrului pentru re proiectarea curriculum-ului
www.curriculumredesign.org

Traducerea din limba engleza de Carmen Sonia Dușe